

Rapport

Datum: 17 februari 2005
Rapportnummer: 2005/045

Klacht

Verzoeker, een asielzoeker uit Oezbekistan, klaagt over het niet tijdig aankondigen van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) aan zijn gemachtigde van het eerste gehoor op 21 januari 2004 en het nader gehoor op 22 januari 2004 en het niet toesturen van het verslag van het nader gehoor waardoor hem geen adequate rechtshulp geboden kon worden.

Beoordeling

1. Bij brief van 9 januari 2004 liet verzoekers gemachtigde de vreemdelingendienst van het regionale politiekorps Utrecht weten dat verzoeker, die op dat moment in vreemdelingenbewaring verbleef in Utrecht, in staat wilde worden gesteld een asielaanvraag in te dienen. Vervolgens diende verzoeker op 12 januari 2004 een asielaanvraag in bij de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). Nadien werd verzoeker overgeplaatst naar het Huis van Bewaring te Rotterdam. Verzoekers gemachtigde ontving van de IND op 22 januari 2004 het verslag van het, op 21 januari 2004 afgenomen, eerste gehoor met de mededeling dat hij hierop voor elf uur diezelfde dag uur kon reageren. Verzoekers gemachtigde liet de IND direct die dag per fax weten dat het voor hem onhaalbaar was binnen de door de IND eenzijdig vastgestelde termijn het eerste gehoor en de voorbereiding op het nader gehoor met verzoeker te bespreken en verzocht om de reactietermijn met tweemaal vierentwintig uur te verlengen. De IND ging niet in op het verzoek van verzoekers gemachtigde en het nader gehoor vond plaats op 22 januari 2004.
2. Op 4 februari 2004 verzocht verzoekers gemachtigde de IND om toezending van een kopie van het nader gehoor. Bij brief van 7 maart 2004 diende verzoekers gemachtigde een klacht in bij de IND omdat hij zijn cliënt geen rechtshulp kon bieden onder meer omdat hij geen kopie van het nader gehoor en geen kopie van het voornemen van de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie, om de asielaanvraag van verzoeker af te wijzen, had ontvangen. Bij brief van 30 maart 2004 achtte de minister de klacht van verzoekers gemachtigde ongegrond. De minister was wel bereid verzoekers gemachtigde nog twee weken de tijd te geven te reageren op het nader gehoor en het voornemen.
3. Verzoeker klaagt erover dat de minister hem adequate rechtshulp heeft onthouden nu het eerste gehoor en het nader gehoor niet tijdig zijn aangekondigd en het verslag van het nader gehoor niet naar zijn gemachtigde is gezonden.
4. Het beginsel van fair play houdt voor bestuursorganen in dat zij burgers de mogelijkheid geven hun procedurele kansen te benutten.
5. In haar reactie op de klacht liet de minister de Nationale ombudsman weten dat verzoeker geen adequate rechtshulp is onthouden. Hierbij gaf de minister aan dat aankondiging van het eerste gehoor niet bij wet is geboden. Daarbij verwees de minister naar artikel 3.110 lid 1 van de Vreemdelingenbesluit (zie Achtergrond, onder 1.) waarin is

opgenomen dat het eerste gehoor zo spoedig mogelijk aanvangt na indiening van de asielaanvraag. Wat betreft het nader gehoor gaf de minister aan dat uit artikel 3.112 lid 2 Vreemdelingenbesluit (zie Achtergrond, onder 1.) en uit de Vreemdelingencirculaire onder C5/22.1 juncto C3/12.2.7 (zie Achtergrond, onder 2. en 4.) volgt dat een asielzoeker maximaal twee uur de tijd heeft om zich met een rechtshulpverlener voor te bereiden op het nader gehoor. In dit geval werd verzoekers gemachtigde, volgens de minister, tijdig op de hoogte gesteld nu hij er bij fax van 22 januari 2004 om 10.38 uur over werd geïnformeerd dat het nader gehoor om 13.00 uur zou aanvangen. Daarnaast liet de minister weten dat in dit geval het verstrekken van een verslag van het nader gehoor niet bij wet is geboden en dat uitreiking aan verzoeker zelf volstaat. Tot slot deelde de minister mee groot belang te hechten aan goede rechtshulpverlening en verzoekers gemachtigde reeds, hoewel daar geen juridische noodzaak voor was, tweemaal uitstel te hebben gegeven voor het indienen van aanvullingen en correcties dan wel een zienswijze.

6. Bij de behandeling van een asielaanvraag is er een aantal momenten waarop de asielzoeker gebruik kan maken van rechtsbijstand. Rechtshulp kan, voor zover in deze zaak van belang, worden verleend door het bijwonen van het eerste en het nader gehoor, het nabespreken van het eerste gehoor en het voorbereiden van het nader gehoor en het maken van correcties en aanvullingen en zonodig het geven van een zienswijze.

Volgens artikel 3.110 lid 1 van het Vreemdelingenbesluit dient het eerste gehoor zo spoedig mogelijk na de asielaanvraag door de IND te worden afgenomen. In artikel 3.113 van het Vreemdelingenbesluit en in de Vreemdelingencirculaire Deel C5, 5/22 (zie Achtergrond, onder 1. en 4.) is opgenomen dat de IND de vreemdeling tijdig op de hoogte dient te stellen van de mogelijkheid zich bij het eerste en nader gehoor te doen bijstaan door een raadsman. Om er voor zorg te dragen dat verzoeker ook daadwerkelijk rechtshulp kan ontvangen had van de IND in deze zaak verwacht mogen worden dat de, bij de IND bekende, gemachtigde van verzoeker tijdig werd geïnformeerd over de planning van het eerste en nader gehoor.

Verzoeker diende op 12 januari 2004 een asielaanvraag in en op 21 januari 2004 vond het eerste gehoor plaats. Nu dit eerste gehoor niet direct plaatsvond na indiening van de asielaanvraag maar pas negen dagen later had de IND in dit geval ruim de tijd om verzoekers gemachtigde hiervan op de hoogte te stellen. Hetzelfde geldt voor de planning van het nader gehoor op 22 januari 2004. Het nader gehoor speelt immers een cruciale rol in de asielprocedure. Door verzoekers gemachtigde dezelfde korte termijnen te stellen als de termijnen zoals die zijn vastgelegd in de 48-uurs procedure in de Aanmeldcentra (zie Achtergrond, onder 1.) gaat de IND voorbij aan het gegeven dat de omstandigheden in de Aanmeldcentra anders zijn dan die in een Huis van Bewaring. In de Aanmeldcentra is de rechtshulp voor asielzoekers zo georganiseerd dat deze op afroep en gedurende het hele proces aanwezig en beschikbaar is. In de Vreemdelingencirculaire is daarnaast opgenomen dat in de Aanmeldcentra bij tijdoverschrijding door de rechtshulp bij de voorbereiding van het nader gehoor, de termijn kan worden verlengd met drie uur (zie

Achtergrond, onder 2.).

In deze zaak was het voor verzoekers gemachtigde praktisch gezien bijna niet mogelijk om op dergelijke korte termijnen bijstand te kunnen verlenen. Hierbij dient onder meer in aanmerking te worden genomen dat van de tweeënhalf uur voorbereidingstijd voor het nader gehoor al een deel in mindering zou worden gebracht door de benodigde reistijd van verzoekers gemachtigde voor zijn reis van Utrecht naar het Huis van Bewaring te Rotterdam.

7. De minister acht de klacht van verzoeker over het niet toesturen van het verslag van het nader gehoor aan zijn gemachtigde ongegrond nu dit niet bij wet is voorgeschreven. De minister kan in dit standpunt niet worden gevolgd. Op grond van artikel 2:1 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb; zie Achtergrond, onder 5.) kan een ieder zich ter behartiging van zijn belangen in het verkeer met bestuursorganen laten bijstaan of door een gemachtigde laten vertegenwoordigen. Uit artikel 2:1 Awb vloeit, ook blijkens de wetsgeschiedenis, voort dat het optreden van een gemachtigde tot gevolg heeft dat het contact met de burger in beginsel via de gemachtigde loopt. Een bestuursorgaan dat, wetend dat een gemachtigde is aangesteld, bepaalde stukken niet (tevens) aan de gemachtigde doet toekomen kan daarom in strijd met het beginsel van zorgvuldige voorbereiding handelen.

Daarnaast liet de minister bij brief van 30 maart 2004 aan verzoekers gemachtigde weten dat een kopie van het nader gehoor en het voornemen op 19 februari 2004 aan verzoeker zijn uitgereikt en dat ze de korpschef had verzocht ook aan zijn gemachtigde een kopie te doen toekomen. Het spreekt haar dat deze kopieën niet door hem zijn ontvangen. Niet valt in te zien waarom de minister niet alsnog een kopie van het verslag van het nader gehoor aan verzoekers gemachtigde heeft gezonden nadat verzoekers gemachtigde liet weten niet in het bezit te zijn of kunnen komen van dit verslag. Dan was het voor verzoekers gemachtigde ook daadwerkelijk mogelijk geweest zo nodig correcties en aanvullingen op het nader gehoor te maken.

8. Door verzoekers gemachtigde niet tijdig op de hoogte te stellen van de planning van het eerste gehoor en het nader gehoor en hem niet alsnog een kopie te doen toekomen van het verslag van het afgenomen nader gehoor, is verzoeker feitelijk onvoldoende in de gelegenheid gesteld gebruik te maken van rechtshulp bij de behandeling van zijn asielaanvraag. Daarmee is het beginsel van fair play geschonden.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de Immigratie- en Naturalisatiedienst is gegrond, wegens schending van het fair play beginsel.

Onderzoek

Op 22 maart 2004 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer M., ingediend door de heer mr. S.B. Kleerekooper, advocaat te Utrecht, met een klacht over een gedraging van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). Op 6 april 2004 heeft de Nationale ombudsman de klacht in het kader van het kenbaarheidsvereiste doorgezonden naar IND.

Op 19 april 2004 ontving de Nationale ombudsman een brief van verzoekers gemachtigde waarin hij liet weten dat hij niet tevreden was met de wijze van afhandeling van de klacht door de IND. Vervolgens besloot de Nationale ombudsman naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie een onderzoek in te stellen.

In het kader van het onderzoek werd de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Vervolgens werd verzoeker in de gelegenheid gesteld op de verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie deelde mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen.

Verzoekers gemachtigde gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

Bevindingen

A. feiten

1. Verzoekers gemachtigde verzocht de vreemdelingendienst van het regionale politiekorps Utrecht bij brief van 9 januari 2004 om verzoeker in staat te stellen een asielaanvraag in te dienen. Daarnaast verzocht hij de vreemdelingendienst hem op de hoogte te houden van de stand van zaken en hem in het bezit te stellen van afschriften van alle stukken. Verzoeker, afkomstig uit Oezbekistan, diende vervolgens op 12 januari 2004 een asielaanvraag in. Op dat moment bevond hij zich in vreemdelingenbewaring in Utrecht.

2. Bij faxbericht van 22 januari 2004 zond de IND verzoekers gemachtigde het verslag van het, op 21 januari 2004 afgenomen, zogenoemde eerste gehoor (zie Achtergrond, onder

2.). De IND gaf daarbij aan dat het mogelijk was een reactie hierop te geven. De reactietermijn hiervoor was ruim één uur.

Diezelfde dag zond verzoekers gemachtigde een fax naar de IND met het verzoek de reactietermijn op het eerste gehoor en de voorbereidingstijd voor het nader gehoor, het gehoor waarin verzoeker zijn asielmotieven kan toelichten, te verlengen met tweemaal vierentwintig uur. Op 22 januari 2004 vond het nader gehoor plaats.

Op 4 februari 2004 verzocht verzoekers gemachtigde de IND om toezending van een kopie van het nader gehoor.

3. Bij brief van 7 maart 2004 diende verzoekers gemachtigde een klacht in bij de IND omdat hij geen reactie ontving op zijn verzoek van 4 februari 2004 om toezending van een kopie van het nader gehoor. Hij klaagde erover dat hij niet in staat was gesteld zijn cliënt bij te staan bij zijn asielaanvraag. Hij had geen reactie ontvangen op zijn vraag om een kopie van het verslag van het nader gehoor en hij geen kopie had ontvangen van het zogenoemde voornemen. Daarnaast liet hij de IND onder meer het volgende weten:

“Ik verwacht thans van de IND het navolgende:

1. dat er een klachtrapport wordt opgemaakt over de gebeurtenissen van de (ontijdige) aankondiging van het eerste en nader gehoor tot het uitbrengen van het voornemen.
2. dat ik binnen 5 dagen na heden hiervan een bevestiging ontvang, met de mededeling omtrent de duur van de klachtbehandeling.
3. dat het voornemen wordt ingetrokken.
4. dat mij het nader gehoor wordt toegezonden, waarbij mij een redelijke termijn wordt gesteld voor Correcties & Aanvullingen van het nader gehoor.
5. dat mij wordt bevestigd dat de zaak vanaf heden met de zorgvuldigheid welke men van de behandeling van een asielverzoek mag verwachten zal worden behandeld.”

4. Bij brief van 30 maart 2004 reageerde de IND als volgt op de verzoekers klacht:

“...Uw cliënt heeft op 12 januari 2004 een asielaanvraag ingediend. Op dat moment zat hij in vreemdelingenbewaring in Utrecht. Aan uw brief van 9 januari 2004 is daarmee gehoor gegeven.

In het licht van dit asielverzoek heeft uw cliënt op 21 januari 2004 een eerste gehoor gehad en een dag later, op 22 januari 2004, een nader gehoor. Een en ander is in overeenstemming met art 3.112, eerste lid en onder a en tweede lid Vb jo. Art. 3.110, derde lid Vb. Uw opmerking dat ik u niet goed in staat heb gesteld om uw cliënt bij te staan, is mijns inziens dan ook onjuist.

Naar aanleiding van de gehoren van uw cliënt was ik voornemens de aanvraag van uw cliënt af te wijzen. Het voornemen en het nader gehoor zond ik op 3 februari 2004 naar de Vreemdelingendienst, ter uitreiking. Op 19 februari 2004 is het voornemen uitgereikt, tegelijk met een kopie van het nader gehoor. Hiermee heb ik voldaan aan mijn wettelijke verplichting om betrokkene het voornemen uit te reiken. Ik wil u er op attent maken dat betrokkene zich op dat moment nog in vreemdelingenbewaring bevond en dientengevolge valt onder de uitzondering zoals genoemd in Vc C3/15.2 onder a. Toezending aan gemachtigde is in een dergelijk geval niet geboden.

In mijn brief aan de korpschef van 3 februari 2004 heb ik hem verzocht om, naast het uitreiken van het nader gehoor en het voornemen aan betrokkene, u kopieën te doen toekomen. Uit uw brief van 7 maart 2004 maak ik op dat de korpschef u deze niet heeft doen toekomen. Dit spijt me zeer en ik bied u daarvoor mijn excuses aan.

Op grond van het bovenstaande acht ik uw klacht kennelijk ongegrond.

Tot op heden heb ik nog geen beschikking geslagen in de asielzaak van uw cliënt.

Hoewel daartoe geen wettelijke verplichting bestaat, ben ik bereid om u uit redenen van zorgvuldigheid de gelegenheid te bieden om alsnog te reageren op het nader gehoor en het voornemen. Ik geef u hiervoor een termijn van twee weken...

B. Standpunt verzoeker

Het standpunt van verzoeker staat samengevat weergegeven onder Klacht.

C. Standpunt minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie

Bij brief van 20 juli 2004 reageerde de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie als volgt op de klacht:

“(Verzoeker; N.o.) heeft op 12 januari 2004 een asielverzoek ingediend, terwijl hij in bewaring zat te Utrecht. In het licht van dit verzoek zijn (verzoeker; N.o.) twee gehoren afgenomen, respectievelijk op 21 januari jl. (eerste gehoor) en op 22 januari jl. (nader gehoor). Beide gehoren zijn afgenomen in het Huis van Bewaring Noordsingel te Rotterdam. Vervolgens is (verzoeker; N.o.) op 19 februari 2004 in het bezit gesteld van een voornemen tot afwijzing van zijn asielaanvraag.

In zijn klacht van 7 maart 2004, gericht aan de IND stelt (de gemachtigde van verzoeker; N.o.) dat zijn cliënt adequate rechtshulp is onthouden. Reeds in mijn brief van 30 maart jl. heb ik aangegeven dat zulks mijns inziens niet het geval is geweest. Hierop heeft (de gemachtigde van verzoeker; N.o.) bij u een klacht ingediend, middels zijn brief van 19 april 2004. Ook deze klacht acht ik ongegrond, gelet op het navolgende.

Aan betrokkene zou adequate rechtshulp zijn onthouden, op drie punten. Allereerst zou het eerste gehoor niet tijdig zijn aangekondigd, ten tweede zou het nader gehoor niet tijdig zijn aangekondigd en ten derde zou het verslag van het nader gehoor niet zijn verzonden aan gemachtigde.

Dat het eerste gehoor niet tijdig zou zijn aangekondigd, acht ik onjuist, reeds nu het aankondigen van een eerste gehoor niet bij wet is geboden. Opgemerkt wordt in deze dat het eerste gehoor zo spoedig mogelijk aanvangt, nadat het asielverzoek is ingediend. Verwezen wordt hierbij naar artikel 3.110 lid 1 Vreemdelingenbesluit.

Ook de klacht dat het nader gehoor niet tijdig is aangekondigd, acht ik onjuist. Uit artikel 3.112 tweede lid Vreemdelingenbesluit juncto C5/22.1 juncto C3/12.2.7 van de Vreemdelingencirculaire volgt dat een asielzoeker een periode van twee uur heeft om zijn nader gehoor voor te bereiden met een rechtshulpverlener. Bij fax van 22 januari 2004 om 10.38 uur is gemachtigde er van op de hoogte gebracht dat het nader gehoor om 13.00 uur zou aanvangen. Zulks is tijdig.

Ten derde heeft de gemachtigde geklaagd over het niet aan hem verstrekken van een kopie van het rapport van het nader gehoor. Reeds in mijn brief van 30 maart 2004 gaf ik aan dat zulks niet bij wet geboden is. Uitreiking aan betrokkene, hetgeen ik aan de korpschef verzocht heb te doen, volstaat. Ik verwijs dan ook naar bovengenoemde brief.

Buiten hetgeen in uw brief van 3 juni jl. is opgenomen, heeft (de gemachtigde van verzoeker; N.o.) opgemerkt dat hij vindt dat mijn organisatie onzorgvuldig met hem heeft gecommuniceerd. Hij heeft dit onder andere toegelicht in een telefoongesprek met een van mijn medewerkers (...). Op dit punt acht ik de klacht van (de gemachtigde van verzoeker; N.o.) gegrond. (...)

Omdat ik groot belang hecht aan een goede rechtshulpverlening en het niet juist zou vinden als (verzoeker; N.o.) onvoldoende juridische bijstand zou verkrijgen, heb ik reeds uitstel gegeven voor het indienen van aanvullingen en correcties danwel een zienswijze. Dit ondanks dat ik, gelet op hetgeen hierboven reeds is overwogen, hierin geen juridische noodzaak zag. Reden te meer waarom ik in casu het standpunt van (de gemachtigde van verzoeker; N.o.), dat zijn cliënt adequate rechtshulp is onthouden, niet deel..."

D. Reactie verzoeker

Bij brief van 18 oktober 2004 reageerde verzoekers gemachtigde als volgt op de reactie op de klacht van de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie:

"...Hetgeen is vermeld over het Eerste en Nader Gehoor kan ik (...) niet beschouwen als een bevredigend antwoord.

Het antwoord komt er in feite op neer dat de facto geen rechtshulp mogelijk is.

T.a.v. het Eerste gehoor meen ik dat, indien niet per omgaand tot het eerste gehoor wordt overgegaan, het een zaak van correct overheidsoptreden is om de gemachtigde tijdig op de hoogte te stellen.

Dat dadelijk horen, waardoor niet mogelijk is de gemachtigde te waarschuwen, mogelijk is betekent niet dat indien eerst na geruime tijd zal worden gehoord de gemachtigde niet gewaarschuwd moet worden.

T.a.v. het Nader Gehoor meen ik dat de IND in alle gevallen de facto rechtshulp tussen het eerste en het nader gehoor mogelijk dient te maken.

De twee uren die beschikbaar zijn voor de voorbereiding van het nader gehoor dienen eerst in te gaan op het moment dat rechtshulp feitelijk verleend kan worden. Op deze wijze wordt in AC's ook gewerkt.

Cliënt heeft asiel gevraagd terwijl hij in Utrecht was gedetineerd. Vervolgens is hij overgeplaatst naar Rotterdam. Het kan niet zo zijn dat de cliënt door overplaatsing het recht op voorbereiding van het nader gehoor niet kan benutten. Derhalve dient bij de waarschuwing dat het gehoor zal worden afgenomen niet alleen rekening te worden gehouden met de twee uren voorbereiding maar ook met de reistijd van de gemachtigde.

Daarnaast is het een zaak van fatsoenlijk handelen als de overheid om de gemachtigde zo tijdig als maar redelijkerwijs mogelijk is op de hoogte te stellen van het tijdstip van Nader Gehoor, in verband met de planning van de gemachtigde, die uiteraard niet dagenlang zijn agenda kan leeg maken omdat er op enige termijn een voorbereiding nader gehoor dient te gaan plaatsvinden.

Ook met het gestelde ten aanzien van het uitreiken van het schriftelijk verslag van het Nader Gehoor ben ik niet tevreden gesteld.

Dit verslag is in casu niet aan de betrokkene uitgereikt, noch aan de gemachtigde toegezonden.

Echter, los van het niet uitreiken aan cliënt, lijkt het me wederom een kwestie van fatsoenlijk overheidsoptreden om de gemachtigde een kopie te doen toekomen als deze hier om vraagt.

Het niet (dadelijk) verzenden van een kopie van het Nader Gehoor aan de gemachtigde frustrereert de rechtsbijstandverlening, zonder dat hier enig belang van de IND mee gediend kan zijn. Er is derhalve ook geen enkele zinnige reden waarom de IND zou nalaten om een kopie aan de gemachtigde te doen toekomen.

Ook hiervoor geldt dat zowel in geval een zaak in het AC wordt behandeld, als indien het Nader Gehoor in OC wordt afgenomen de IND de gemachtigde een kopie van het Nader

Gehoor doet toekomen ter bespreking ten behoeve van Aanvullingen & Correcties. Niet valt in te zien waarom de IND in het geval van een gedetineerde asielverzoekende een en ander ter discussie wil stellen...”

Achtergrond

1. Vreemdelingenbesluit 2000:

Art. 3.110.

“1. Zo spoedig mogelijk nadat de vreemdeling de aanvraag tot het verlenen van de verblijfsvergunning voor bepaalde tijd, bedoeld in artikel 28 van de Wet, heeft ingediend, wordt hij door Onze Minister aan een eerste gehoor onderworpen.

(...)

3. Een afschrift van de ingevulde vragenlijst wordt zo spoedig mogelijk aan de vreemdeling ter kennis gebracht.”

Art. 3.111.

“1. Niet eerder dan zes dagen nadat de vreemdeling de aanvraag tot het verlenen van de verblijfsvergunning voor bepaalde tijd, bedoeld in artikel 28 van de Wet, heeft ingediend, wordt hij door Onze Minister aan een nader gehoor onderworpen.

2. Van het nader gehoor wordt een schriftelijk verslag gemaakt. Een afschrift van het verslag van nader gehoor wordt zo spoedig mogelijk aan de vreemdeling ter kennis gebracht.

3. Het verslag van nader gehoor vermeldt de termijn binnen welke de vreemdeling uit eigen beweging of desgevraagd nadere gegevens kan verstrekken. Deze termijn bedraagt ten minste twee dagen.”

Art. 3.112.

“1. De termijnen, genoemd in artikel 3.111, eerste en derde lid, zijn niet van toepassing op de aanvraag van de vreemdeling:

- a. aan wie rechtens zijn vrijheid is ontnomen;
- b. ten aanzien van wie Onze Minister naar aanleiding van het in artikel 3.110 bedoelde eerste gehoor overweegt de aanvraag binnen 48 proces-uren af te wijzen, of
- c. ten aanzien van wie Onze Minister naar aanleiding van het in artikel 3.110 bedoelde eerste gehoor overweegt de aanvraag af te wijzen op grond van artikel 30, onder a, van de

Wet.

2. De in het eerste lid bedoelde vreemdeling wordt door Onze Minister zo spoedig mogelijk nadat aan artikel 3.110, derde lid, is voldaan, aan een nader gehoor onderworpen.”

Art 3.113.

“Aan de vreemdeling wordt tijdig mededeling gedaan van de hem toekomende bevoegdheid zich bij een gehoor als bedoeld in de artikelen 3.110, eerste lid, 3.111, eerste lid, en 3.112, tweede lid, te doen bijstaan.”

Art. 3.115.

“1. Het schriftelijke voornemen om:

a. de aanvraag tot het verlenen van de verblijfsvergunning, bedoeld in artikel 28 van de Wet, af te wijzen;

(...)

2. De termijn waarbinnen de vreemdeling zijn zienswijze schriftelijk naar voren brengt, bedraagt, tenzij een met redenen omkleed verzoek om verlenging van deze termijn wordt gehonoreerd:

a. in het geval, bedoeld in het eerste lid, onder a, vier weken.”

Art. 3.116.

“1. Indien Onze minister voornemens is de aanvraag, bedoeld in artikel 3.115, eerste lid, onder a, b en c van een vreemdeling aan wie rechtens zijn vrijheid is ontnomen op grond van artikel 6 of 59 van de Wet, af te wijzen terwijl de vrijheidsontneming voortduurt, wordt het schriftelijk voornemen daartoe aan de vreemdeling uitgereikt. Artikel 3.115, eerste tot en met vierde lid, is niet van toepassing.

2. De vreemdeling brengt zijn zienswijze binnen twee weken schriftelijk naar voren, tenzij Onze Minister voornemens is de aanvraag af te wijzen binnen 48 proces-uren, in welk geval artikel 3.117 van toepassing is.”

Art. 3.117.

“1. Indien Onze Minister voornemens is de aanvraag tot het verlenen van de verblijfsvergunning, bedoeld in artikel 28 van de Wet, af te wijzen binnen 48 proces-uren, wordt het schriftelijk voornemen daartoe aan de vreemdeling uitgereikt. Artikel 3.115 is niet van toepassing.

2. De vreemdeling brengt zijn zienswijze binnen drie proces-uren schriftelijk naar voren.

(...)

5. Onze Minister houdt rekening met een na afloop van de termijn ontvangen schriftelijke zienswijze, indien de beschikking nog niet bekend is gemaakt. Met een na afloop van de termijn ontvangen aanvulling op een eerder ingediende schriftelijke zienswijze wordt rekening gehouden indien de beschikking nog niet bekend is gemaakt en de afdoening van de zaak daardoor niet ontoelaatbaar wordt vertraagd.”

2. Het eerste gehoor, het nader gehoor en de rechtshulpverlening.

In de Vreemdelingencirculaire 2000 (C3/12) is opgenomen dat het eerste gehoor van een asielzoeker zich richt op vaststelling van de identiteit, nationaliteit en reisroute, waarbij indien nodig gebruik zal worden gemaakt van nationaliteitschecks en/of taalanalyse. De rechtsbijstandverlener kan het eerste gehoor als waarnemer bijwonen maar de (aanvang) van het gehoor mag daardoor niet worden opgehouden. Tijdens het eerste gehoor worden geen vragen gesteld over de asielmotieven. Die komen aan de orde in het nader gehoor. Is aan de asielzoeker zijn vrijheid ontnomen of beslist de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie na het eerste gehoor dat de zaak zich ervoor leent om binnen 48 proces-uren in een Aanmeldcentrum te worden afgewezen dan wordt zo spoedig mogelijk na het eerste gehoor een aanvang gemaakt met het nader gehoor. In de Vreemdelingencirculaire is met betrekking tot het nader gehoor in het aanmeldcentrum opgenomen dat de asielzoeker voor aanvang van het nader gehoor maximaal twee uur de gelegenheid heeft om met een rechtsbijstandverlener het verslag van het eerste gehoor te bespreken en zich voor te bereiden op het nader gehoor. In geval van termijnoverschrijding door rechtsbijstand van de voorbereidingstijd op het nader gehoor kan de rechtsbijstand een termijn van nog eens drie uur gegeven worden.

De medewerker van de IND die het nader gehoor heeft afgenomen, maakt een verslag van het nader gehoor. Dit verslag wordt uitgereikt aan de asielzoeker en de rechtsbijstandverlener.

Heeft de minister het voornemen om de asielaanvraag af te wijzen binnen de 48-procedures van het aanmeldcentrum dan ontvangt de betrokkene het schriftelijke voornemen daartoe. Betrokkene heeft vervolgens drie uur de tijd om het verslag van het nader gehoor met de rechtshulpverlener na te bespreken en zijn/haar zienswijze op het voornemen van de minister (schriftelijk) naar voren te brengen. Bovengenoemde drie uur gaan in op het moment dat de zaak wordt aangemeld bij een rechtshulpverlener in het aanmeldcentrum. Indien de drie-uur termijn die ter beschikking staat om het verslag van het nader gehoor te bespreken en een zienswijze op het voornemen uit te brengen wordt overschreden kan met de uitreiking van de beschikking op het asielaanvraag worden verwacht tot uiterlijk het 46e procesuur. Hierop wordt een uitzondering gemaakt indien de

asielzoeker niet is voorbereid op het nader gehoor door een rechtshulpverlener. Om een zorgvuldige besluitvorming te waarborgen dient in dat geval de nabespreking van het nader gehoor en een mogelijke zienswijze afgewacht te worden.

3. Vreemdelingencirculaire 2000, deel C3/15 onder 2:

“2 Kennisgeving van het voornemen de aanvraag af te wijzen

(...)

Aan de gemachtigde van de asielzoeker wordt een schriftelijke, gemotiveerde kennisgeving toegezonden. (...)

Uitzondering op de hoofdregel dat een kennisgeving wordt toegezonden, bestaat eveneens in de volgende gevallen:

a. indien op grond van artikel 59 Vreemdelingenwet een vrijheidsontnemende maatregel is opgelegd (...)

In deze gevallen wordt de kennisgeving van het voornemen uitgereikt door de korpschef.”

4. Vreemdelingencirculaire 2000, deel C5/22:

“1. Inleiding:

“Voor vreemdelingen aan wie de vrijheid is ontnomen op grond van de Vreemdelingenwet of een andere wettelijke bepaling en die een aanvraag om een verblijfsvergunning asiel willen indienen, geldt grotendeels dezelfde regelgeving als voor andere asielzoekers.

De afwijkingen op de algemene procedure, zoals omschreven in C3, zijn in de navolgende subparagrafen opgenomen. (...)

2. Indiening van de aanvraag

(...)

Ingeval de vreemdeling zich in een politiecel of een Huis van Bewaring bevindt, zal de korpschef de aanvraag in ontvangst nemen en zorgdragen voor verzending aan de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND).

De Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) dient de asielzoeker bij indiening van de aanvraag op de hoogte te stellen van de mogelijkheid zich bij het eerste en nader gehoor te doen bijstaan door een raadsman.”

5. Algemene wet bestuursrecht (Awb), artikel 2:1, eerste lid:

“Een ieder kan zich ter behartiging van zijn belangen in het verkeer met bestuursorganen laten bijstaan of door een gemachtigde laten vertegenwoordigen.”

Van Buuren 2003 (T & C Awb), aant. 4 b bij art. 2:1:

“4. Vertegenwoordiging (lid 1). b) Rechtsgevolgen. De kern van vertegenwoordiging is dat handelingen van de vertegenwoordiger aan de vertegenwoordigde worden toegerekend. *Toezenden stukken*. Het optreden van een gemachtigde heeft tot gevolg dat het contact met de belanghebbende in beginsel via de gemachtigde verloopt. Een bestuursorgaan dat, wetende dat een gemachtigde is aangesteld, bepaalde stukken niet (tevens) aan de gemachtigde doet toekomen kan daarom in strijd met het beginsel van zorgvuldige voorbereiding handelen (Mvt, Parl. Gesch. Awb I, p. 168. Zie bijvoorbeeld: ABRS 21 januari 1999, AB 1999, 309, in welke uitspraak met een beroep op de totstandkomingsgeschiedenis van lid 1 van het artikel wordt overwogen: Aangezien verweerders op de hoogte waren of hadden moeten zijn dat de bedrijfsmilieudienst als contactpersoon voor de aanvraag zou optreden waren zij gehouden het verkeer dienaangaande te laten verlopen via de bedrijfsmilieudienst. In gelijke zin: CRvB 23 mei 2001, JB 2001/197: In het geval dat het bestuursorgaan weet dat een gemachtigde optreedt, betekent toezending van een besluit aan de belanghebbende zelf dat niet is bekend gemaakt op de voorgeschreven wijze als bedoeld in art. 6:8, zodat de beroepstermijn niet is gaan lopen. Voorts ABRS 4 juni 1997, AB 1998, 19: een goede procesorde vereist dat stukken primair aan de gemachtigde worden toegezonden en de betrokkene mag er van uitgaan dat dit ook gebeurt.”